

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2016

OECD Social Indicators

Summary in Czech

Celý text si můžete přečíst na adrese: [10.1787/9789264261488-en](https://doi.org/10.1787/9789264261488-en)

Letmý pohled na společnost v roce 2016

Sociální ukazatele OECD

Přehled v českém jazyce

Patnáct procent mladého obyvatelstva zemí OECD, tj. okolo 40 milionů mladých lidí, nebylo v roce 2015 zaměstnáno ani se neúčastnilo vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET). Více než dvě třetiny z nich si aktivně nehledaly práci. Celkový hrubý příjem, který mohly vytvořit osoby NEET v roce 2014, se odhaduje na 360-605 miliard USD, což je 0,9-1,5 % HDP celé oblasti OECD. Nejistota týkající se pracovních míst a příjmů může mladým lidem zabránit v tom, aby dosáhli dalších tradičních známek dospělosti, a vést k jejich rozčarování a ztrátě odvahy. Může mít také závažné dlouhodobé účinky na zdraví, plodnost a trestnou činnost a případně ohrozit sociální soudržnost. Na nejvyšším místě politického programu v zemích OECD je tedy pomoc mladým lidem s přechodem k dalšímu vzdělávání nebo do zaměstnání, jak je patrné z cíle G20 snížit počet mladých lidí, kteří mají nízkou kvalifikaci, nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy nebo pracují v neformálním sektoru, do roku 2025 o 15 %.

Od roku 2007 bylo zničeno jedno z deseti pracovních míst

V letech 2007 až 2014 bylo zničeno téměř jedno z deseti pracovních míst zastávaných pracovníky mladšími 30 let. Ve Španělsku, Řecku a Irsku se počet zaměstnaných mladých lidí snížil na polovinu. Ztrátou těchto pracovních míst utrpěli nejvíce mladí lidé, kteří opustili školu na nižším středoškolském stupni. A i když se některým zemím podařilo vrátit zaměstnanost mladých lidí na úroveň z období před začátkem krize, v mnoha zemích byla obnova příliš slabá na to, aby významně zlepšila jejich vyhlídky.

V důsledku nižší kvalifikace jsou mladí lidé obzvláště zranitelní

Mladí lidé, kteří dosáhli nejvýše nižšího středoškolského vzdělání, tvoří více než 30 % NEET a je u nich třikrát vyšší pravděpodobnost, že se ocitnou v této kategorii než u osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním. Nízká úroveň dosaženého vzdělání se však netýká pouze dosažené kvalifikace; u mladých lidí s nedostatečnými dovednostmi v oblasti gramotnosti a matematické gramotnosti je větší pravděpodobnost, že se ocitnou mezi NEET, což ukazuje na význam kvalitního alternativního vzdělávání a odborné přípravy pro osoby předčasně odcházející ze vzdělávání.

Mladé ženy často spadají mezi NEET z důvodu povinností v oblasti poskytování péče

Být ženou zvyšuje riziko, že dotyčná osoba nebude zaměstnaná ani se nebude účastnit vzdělávání nebo odborné přípravy, zejména z dlouhodobého hlediska. Mnoho mladých žen pečuje doma o děti a další rodinné příslušníky. V důsledku toho je u žen 1,4krát vyšší pravděpodobnost stát se NEET než u mladých mužů. Obzvláště obtížné je skloubit péči o děti se zaměstnáním nebo dalším vzděláváním pro rodiče

samoživitele. Pro zlepšení vyhlídek mladých žen na zaměstnání je tedy zásadní, aby byla k dispozici cenově dostupné péče o děti.

Některé osoby z kategorie NEET trpí dalšími formami znevýhodnění

Mladí lidé, kteří jsou již znevýhodnění jinými způsoby, často čelí také vysokému riziku, že nebudou zaměstnaní ani se nebudou účastnit vzdělávání nebo odborné přípravy. U těch, kteří se narodili v zahraničí, je 1,5krát vyšší pravděpodobnost, že se ocitnou v kategorii NEET, než u mladých lidí narozených v tuzemsku, zejména pokud nehovoří místním jazykem nebo mají nízkou kvalifikaci. U mladých lidí, jejichž rodiče dosáhli nízkého vzdělání nebo nepracují, je také větší pravděpodobnost, že budou postiženi nezaměstnaností nebo nečinností. To ukazuje na mezigenerační přenos znevýhodnění. V kategorii NEET jsou rovněž nadměrně zastoupeni mladí lidé se zdravotními problémy.

Většina mladých lidí se nikdy neocitne mezi NEET, ale jedna pětina je v této kategorii dlouhodobě

Ve všech vybraných analyzovaných zemích více než polovina mladých lidí během čtyřletého období nikdy nespádala do kategorie NEET. U jiných bylo období v této kategorii součástí úspěšného přechodu ze vzdělávání do zaměstnání. Jedna pětina všech mladých lidí však v této kategorii strávila více než jeden rok - neúčast na pracovním životě nebo vzdělávání pro ně není přechodnou zkušeností, ale setrvalým stavem. Země, které silně zasáhla krize, mají větší podíl osob, které dlouhodobě nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy; ženy, osoby s nízkým dosaženým stupněm vzdělání a mladí lidé se zdravotními problémy jsou také více vystaveni riziku, že budou dlouhodobě patřit mezi NEET.

Osoby NEET jsou méně šťastné a projevují nižší míru důvěry a politického zájmu

Skutečnost, že určitý mladý člověk není zaměstnaný ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, pravděpodobně ovlivní jeho pocit štěstí, může vést k pocitu, že byl zbaven práv, a může mít dopad na sociální soudržnost. Mladí lidé z kategorie NEET pociťují menší životní spokojenost a mají nižší míru důvěry v ostatní v porovnání s mladými lidmi, kteří do kategorie NEET nespádají. Také projevují menší zájem o politiku a pravděpodobněji budou mít pocit, že vláda je odpovědná za to, aby se postarala o občany.

Záchranné sítě jsou pro mladé lidi obvykle slabší

Osoby předčasně odcházející ze vzdělávání a mladí lidé s nesouvislým průběhem zaměstnání často nespĺňují podmínky pro nárok na podporu příjmu na základě pojištění. Jen okolo 30 % všech nezaměstnaných mladých lidí pobírá podporu v nezaměstnanosti, zatímco mezi všemi uchazeči o zaměstnání ve věku 30 let a více je tento podíl okolo 40 %. V důsledku toho jsou sociální záchranné sítě méně účinné při boji s chudobou mezi mladými lidmi: 40 % mladých lidí, jejichž příjem by byl pod hranicí chudoby, chrání před chudobou veřejné převody, přičemž u dospělých ve věku 30 let a více je to 50 %. Zhruba jeden mladý člověk z osmi žije v chudobě a míra chudoby je u mladých lidí vyšší než u starších.

Je nezbytné bojovat s předčasnými odchody ze vzdělávání

Podíl mladých lidí, kteří odcházejí ze školy bez ukončení vyššího středoškolského vzdělání, v zemích OECD během posledního desetiletí poklesl. Nicméně vyšší středoškolské vzdělání stále nemá jedna ze šesti osob ve věku 25 až 34 let, zejména mladí muži. Aby se zajistilo, že všichni mladí lidé dokončí vyšší středoškolskou docházku, je zapotřebí komplexní podpora: sledování školní docházky, aby se zjistily varovné signály značící zanechání studia, řešení sociálních a zdravotních problémů žáků a nabídka mimoškolních programů za účelem zapojení žáků a posílení jejich motivace.

Kvalitní odborné vzdělávání a příprava mohou pomoci zajistit plynulý přechod ze školy do zaměstnání

Odborné vzdělávání a příprava jsou hodnotnou alternativou k akademickému vzdělávání. Přípravují mladé lidi na pracovní trh s cílem splnit potřeby zaměstnavatelů v oblasti dovedností. Praktický výcvik v jejich rámci by měl být založen na práci, v ideálním případě by mělo jít o učňovskou přípravu spojující v rané fázi mladé lidi se zaměstnavateli. Tyto programy mohou být obzvláště atraktivní a přínosné pro mladé lidi, kteří již nemají zájem chodit do školy. Programy předcházející učňovské přípravě mohou připravit ty, kterým pro fungování na pracovišti chybí nezbytná gramotnost, matematická gramotnost nebo sociální dovednosti.

Za účelem opětovného zapojení osob NEET jsou zapotřebí pečlivě zacílené programy

Aby se zabránilo dlouhodobé nečinnosti, veřejné služby musí oslovit osoby NEET. Služby zaměstnanosti, sociální služby a nevládní subjekty mohou hrát ústřední úlohu při zapojování vydělených mladých lidí. Jakmile je mladý člověk zaregistrován, podrobný profil může pomoci zaručit, aby podpora odpovídala účelu, a může ušetřit náklady tím, že zajistí, aby opatření byla zaměřená na správnou skupinu mladých lidí. Mnohé osoby NEET mohou vyžadovat jen malou pomoc při hledání zaměstnání, zatímco úspěšné programy pro mladé lidi se závažnými nebo četnými překážkami bývají obvykle intenzivní a nákladné. Nejnadějnější programy kombinují vzdělávání a praktický výcvik s poradenstvím, psychologickou podporou a bydlením. Některé se ukázaly jako nákladově účinné, neboť zvýšily možné výdělků a snížily trestnou činnost.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2016), *Society at a Glance 2016: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264261488-en